

1 จาก 5

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เล่มที่ ๖

บทบรรณาธิการ

คำถาม เอาความอันเป็นเท็จจริงฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่าการกระทำความผิดอาญา ศาลยกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง จะเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๔๓๐/๒๕๖๐

พฤติการณ์ของจำเลยกับพวกทำให้โจทก์เข้าใจว่าจำเลยกับพวกร่วมกันเบียดบังเอาเงินผลผลิตปาล์มน้ำมันไปเป็นของตนโดยทุจริต การที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวกร่วมกันยักยอกเงินผลผลิตปาล์มน้ำมันจึงเป็นการใช้สิทธิทางศาลกล่าวหาจำเลยไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจริง หาใช่โจทก์เอาความอันเป็นเท็จแล้วมาแก้งกล่าวหาจำเลยไม่ การที่จำเลยมาฟ้องโจทก์หาว่าโจทก์เอาความอันเป็นเท็จฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญา ทั้งที่รู้แล้วว่าเรื่องที่จำเลยนำมาฟ้องโจทก์เป็นความเท็จ แม้ศาลจะยกฟ้องของจำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ตาม การกระทำของจำเลยก็เป็นความผิดฐานฟ้องเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๕

คำถาม เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ จำหน่ายทรัพย์ของเทศบาล ในลักษณะที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบและไม่นำเงินที่ขายได้ส่งเป็นเงินรายได้ของเทศบาลในทันที เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญารฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๑๑๔/๒๕๖๐

จำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกเทศมนตรี ผู้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจสั่งการใด ๆ ในการตรวจสอบสภาพของพัสดุและการใช้ดุลพินิจสั่งให้จำหน่ายพัสดุที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพของเทศบาลได้ แม้พัสดุนั้นไม่มีเลขทะเบียนครุภัณฑ์หรือเป็นพัสดุที่ไม่มีทะเบียนคุมก็ตาม การดำเนินการใด ๆ ของจำเลยที่ ๑ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและจำหน่ายพัสดุของเทศบาลภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๑๔๙ จึงเป็นการปฏิบัติราชการในฐานะเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์ใด ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา การที่จำเลยที่ ๑ จำหน่ายศาลาทรงไทยกลางน้ำของเทศบาลให้แก่เอกชนในลักษณะที่ฝ่าฝืนต่อระเบียบ อีกทั้งไม่นำเงินที่ขายได้ส่งเป็นรายได้ของ

เทศบาลในทันที จนกระทั่งถูกเจ้าหน้าที่เทศบาลทักท้วงและทวงถาม ทั้งหลังจากกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดได้ไปตรวจสอบแล้ว จึงให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นเลขานุการนำเงินมาคืนให้ในภายหลัง การกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๕๑

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๕๑ เป็นบทเฉพาะของบททั่วไปตามมาตรา ๑๕๗ ย่อมไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก

จำเลยที่ ๑ นายกเทศมนตรีเป็นผู้ติดต่อขายศาลาทรงไทยกลางน้ำของเทศบาลให้แก่ น. โดยจำเลยที่ ๒ มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย การที่จำเลยที่ ๒ เข้าร่วมประชุมวาระอนุมัติหรือถอนศาลาทรงไทยกลางน้ำ เป็นเวลาหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ติดต่อขายศาลาทรงไทยกลางน้ำให้แก่ น. ไปแล้ว และจำเลยที่ ๒ เป็นผู้รับฝากเงินค่าขายศาลาทรงไทยกลางน้ำได้จาก น. เนื่องจากจำเลยที่ ๑ ไม่อยู่ที่สำนักงาน หลังจากนั้นจำเลยที่ ๒ เก็บเงินไว้ตลอดมาจนกระทั่งจำเลยที่ ๑ สั่งให้จำเลยที่ ๒ มอบเงินแก่เจ้าหน้าที่พัสดุดันเป็นการกระทำตามคำสั่งของจำเลยที่ ๑ ผู้เป็นผู้บังคับบัญชาของจำเลยที่ ๒ พฤติการณ์ของจำเลยที่ ๒ ยังรับฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๒ กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่จำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และ ๑๕๑ ก่อนหรือขณะกระทำความผิด จำเลยที่ ๒ ย่อมมิใช่เป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ อันจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ และ ๑๕๑ ประกอบมาตรา ๘๖

คำถาม การที่จะถือว่าบุคคลใดสร้างโรงเรียนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริต หรือสร้างโรงเรียนรुकล้าที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตนั้น สุจริตหรือไม่สุจริต มีหลักในการวินิจฉัยอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๐๔๑/๒๕๖๐

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๑๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๓๑๒ วรรคหนึ่ง วางหลักว่า บุคคลใดสร้างโรงเรียนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริต... และบุคคลใดสร้างโรงเรียนรुकล้าเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริต... นั้น การที่จะถือว่าบุคคลใดสร้างโรงเรียนในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริต หรือสร้างโรงเรียนรुकล้าเข้าไปในที่ดินของผู้อื่นโดยสุจริตนั้นจะต้องดูในขณะที่ก่อสร้างว่าผู้ก่อสร้างรู้หรือไม่ที่ดินตรงนั้นเป็นของผู้อื่น ถ้ารู้

ก็ถือว่าก่อสร้างโดยไม่สุจริต แต่ถ้าในขณะที่ก่อสร้างไม่รู้ว่าที่ดินตรงนั้นเป็นของบุคคลอื่นแต่เข้าใจว่าเป็นที่ดินของตนเองจึงสร้างโรงเรือนลงไป ต่อมาภายหลังจึงรู้ความจริงก็ถือว่าเป็นการก่อสร้างโรงเรือนโดยสุจริตหรือสร้างโรงเรือนรुकล้าโดยสุจริต จำเลยสร้างบ้านในที่ดินพิพาทโดยทราบอยู่แล้วว่าเป็นที่ดินของโจทก์ แต่จำเลยยังก่อสร้างต่อไปจนแล้วเสร็จ ทั้ง ๆ ที่โจทก์แจ้งให้ทราบแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต จำเลยจึงไม่อาจอ้างเอาประโยชน์จากบทกฎหมายดังกล่าวได้

คำถาม การปรับปรุงแผนที่เช่าเพื่อประโยชน์ของผู้เช่าเองเป็นสัญญาต่างตอบแทน ยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดาหรือไม่

สัญญาเช่าไม่ได้กำหนดเวลาเช่า เพียงแต่กำหนดเวลาชำระค่าเช่าไว้ ผู้ให้เช่ามีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๔๑๖/๒๕๖๐

ในการทำสัญญาเช่าแฉงนอกจากค่าเช่าแล้วจำเลยไม่ได้ให้คำตอบแทนอย่างอื่น แก่โจทก์อันจะพอถือได้ว่าเป็นสัญญาต่างตอบแทน ทั้งตามสัญญาเช่าแฉงโจทก์ตกลงให้จำเลยเช่าแฉงของโจทก์เพื่อประโยชน์ประกอบการค้า (ชั่วคราว) มีกำหนดเวลารายเดือน นับแต่วันที่ ๑ เดือนกันยายน ๒๕๔๕ คิดค่าเช่าเดือนละ ๖๐๐ บาท ไม่ได้กำหนดเวลาเช่า เพียงแต่กำหนดเวลาชำระค่าเช่าไว้เท่านั้น โจทก์ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๖๖ หากจำเลยได้ออกเงินปรับปรุงแผนที่เช่ามาจากโจทก์ไปจริงต้องถือว่าเป็นการปรับปรุงเพื่อประโยชน์ของจำเลยเอง มิใช่เป็นการให้ประโยชน์แก่โจทก์ จึงไม่ถือว่าเป็นสัญญาต่างตอบแทนยิ่งกว่าสัญญาเช่าธรรมดา

คำถาม ผู้รับโอนเช็คต้องมีนิติสัมพันธ์กับผู้สั่งจ่ายเช็คหรือไม่ และผู้สั่งจ่ายเช็คจะอ้างว่าการจ่ายเงินมีเงื่อนไขว่าผู้สั่งจ่ายต้องได้รับโอนกรรมสิทธิ์โครงการจากบริษัทแล้ว เช็คจึงจะเรียกเก็บเงินได้ มาเป็นข้อต่อสู้ผู้รับโอนได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๕๐๑๖/๒๕๖๐

จำเลยทั้งสามให้การยอมรับว่าได้ลงลายมือชื่อในเช็คพิพาทแล้ว แต่อ้างว่าเช็คพิพาทไม่มีมูลหนี้จึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินตามเช็คตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๐ วรรคหนึ่ง ภาระการพิสูจน์ย่อมตกแก่ฝ่ายจำเลย

จำเลยที่ ๑ ประสงค์จะซื้อห้องชุดคืนจากโจทก์ในราคาทุน กล่าวคือ โจทก์ได้รับชำระมัดจำในการซื้อห้องชุดจากบริษัท ส. ไปเท่าใด จำเลยที่ ๑ จะส่งจ่ายเช็คเงินสดเพื่อให้กับบริษัท ส. นำไปชำระคืนให้แก่โจทก์เป็นจำนวนเท่ากัน เช่นนี้ การที่บริษัท ส. นำเช็คของจำเลยที่ ๑ ไปชำระหนี้คืนให้แก่โจทก์ย่อมเป็นไปตามความประสงค์ของจำเลยที่ ๑ และเป็นความยินยอมของจำเลยที่ ๑ ที่ให้กับบริษัท ส. ใช้เช็คของจำเลยที่ ๑ ไปชำระหนี้ให้แก่โจทก์ หาใช่เช็คพิพาทไม่มีมูลหนี้ไม่ การที่โจทก์ครอบครองเช็คฉบับเดิมแล้วเปลี่ยนเป็นเช็คพิพาท ก็ยังเป็นการครอบครองเช็คดังกล่าวไว้โดยสุจริต จึงเป็นผู้ทรงโดยชอบด้วยกฎหมายมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ส่งจ่าย และจำเลยที่ ๓ ในฐานะผู้สลักหลังเช็คพิพาทผู้ถือซึ่งเป็นเพียงประกัน (อาวัล) ผู้ส่งจ่ายย่อมต้องผูกพันเป็นอย่างเดียวกันกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งตนประกันตามเช็คพิพาทแก่โจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๒๑, ๙๔๐ วรรคหนึ่ง ประกอบด้วยมาตรา ๙๘๙ ให้รับผิดชอบตามเช็คได้ แม้จะมีบันทึกข้อตกลงยอมความเรื่องการประนีประนอมยอมความระหว่างผู้จองซื้อห้องชุดกับบริษัท ส. ซึ่งทำให้โจทก์มีสิทธิเลือกเอาว่าจะใช้สิทธิเรียกร้องเอาจากบริษัท ส. หรือเรียกร้องเอาจากจำเลยที่ ๑ ผู้ส่งจ่ายเช็คทางใดทางหนึ่งก็ได้ หาได้ห้ามโจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องเอาจากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คไม่

เช็คเป็นตราสารที่สามารถโอนเปลี่ยนมือกันได้ เช็คพิพาทเป็นเช็คผู้ถือย่อมสามารถโอนเปลี่ยนมือได้ด้วยการส่งมอบให้แก่กันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๑๘ ประกอบด้วยมาตรา ๙๘๙ โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับโอนเช็คหาจำต้องมินิติสัมพันธ์กับจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้ส่งจ่ายไม่ แม้จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ อ้างว่าการจ่ายเงินมีเงื่อนไขว่าเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์โครงการจากบริษัท ส. แล้ว เช็คจึงจะเรียกเก็บเงินได้เมื่อบริษัท ส. ผิดสัญญาซื้อขายโครงการกับจำเลยที่ ๑ เพราะไม่โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของโครงการให้แก่จำเลยที่ ๑ ฝ่ายจำเลยขอที่จะระงับการจ่ายเงินตามเช็คพิพาทนั้น เป็นเพียงความเกี่ยวพันกันเฉพาะบุคคลระหว่างจำเลยที่ ๑ กับบริษัท ส. เท่านั้น จำเลยที่ ๑ ไม่อาจยกขึ้นต่อสู้โจทก์ซึ่งเป็นผู้ทรงคนปัจจุบันตามมาตรา ๙๑๖ ประกอบด้วยมาตรา ๙๘๙

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ